

ОТЧЕТ

за дейността на Управление „Осигурителен надзор“

за периода 01.01.2014 г. – 31.03.2014 г.

Дейността на Управление „Осигурителен надзор“ през периода 01.01.2014 г. – 31.03.2014 г. е осъществена в следните направления:

1. Лицензионна дейност, разрешителни и одобрителни режими и нотификации в областта на допълнителното пенсионно осигуряване

А. Регулаторна дейност от компетентността на Комисията за финансов надзор (КФН) като колективен орган

През периода 15.12.2013 г. – 25.01.2014 г. се проведе изпит за признаване на правоспособност на отговорен актюер, структуриран в четири модула. Един представител на Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор“ беше определен за участник в изпитната комисия, а други бяха включени като квестори при провеждането на отделните модули. В рамките на нормативно определения срок по чл. 12, ал. 2 от Наредба № 31 на КФН, бяха оповестени резултатите от проведения изпит. В съответствие с това и съгласно вътрешното разпределение на преписките между Управление „Осигурителен надзор“ и Управление „Застрахователен надзор“, в Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор“ бяха подготвени за приемане от КФН три решения за признаване на частична правоспособност на отговорен актюер.

Б. Регулаторна дейност от компетентността на заместник-председателя, ръководещ Управление “Осигурителен надзор”(заместник-председателя):

1. През отчетния период в Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор“ са разгледани и одобрени с решения на ресорния заместник-председател измененията и допълненията в правилниците за организацията и дейността на четири пенсионни фонда, управлявани от две пенсионноосигурителни дружества.

2. През тримесечието в Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор“ са разгледани изменените и допълнени ПРАВИЛА за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителните дружества и на управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване (Правилата). Промените в Правилата са извършени във връзка с обнародваните в ДВ, бр. 107 от 13.12.2013 г., промени в *Наредба № 9 на КФН от 19.11.2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партиди* (Наредба № 9). Правилата на всички девет дружества са представени за одобрение в нормативно определения срок по § 4 във връзка с § 3, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредбата за изменение на Наредба № 9. При прегледа на извършените промени в някои от тях са констатирани несъответствия, поради което са изпратени писма с указания за отстраняването им. Коригираните Правила са внесени повторно в надзорния орган, разгледани са и след окончателна преценка за съответствието им с нормативните актове, заместник-

председателят постанови девет решения за одобрение на заявените промени в Правилата на всички пенсионноосигурителни дружества.

3. С оглед на нормативните си правомощия заместник-председателят издаде служебно през разглеждания период и следните решения:

3.1. Две решения за определяне на годишна база на минимална доходност от управлението на активите на задължителните пенсионни фондове за периода 30.12.2011г.-30.12.2013г. - по едно за универсалните и за професионалните пенсионни фондове.

3.2. Решение за утвърждаване на образци на документи, с които се легитимират лицата, упражняващи дейност по осигурително посредничество.

В. Поднадзорни лица и нотификации

През разглеждания период няма настъпили промени в броя на лицензираните пенсионноосигурителни дружества (ПОД) и управляваните от тях пенсионни фондове. Всички 9 лицензирани ПОД са учредили и управляват по един от двата типа фондове за допълнително задължително пенсионно осигуряване (универсален и професионален), както и фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване. Две ПОД управляват и доброволен пенсионен фонд по професионални схеми. Следователно, лицензираните 9 ПОД управляват общо 29 пенсионни фонда – 9 универсални, 9 професионални, 9 доброволни и 2 доброволни пенсионни фонда по професионални схеми, като единият от тях не осъществява дейност.

В периода 01.01.2014 г. – 31.03.2014 г. не са постъпвали уведомления от институции за осигуряване по професионални схеми на страни членки на Европейския съюз (ЕС), които възнамеряват да извършват дейност на територията на Република България, както и уведомления на местни ПОД, които възнамеряват да извършват дейност на територията на ЕС.

II. Надзорна дейност в областта на допълнителното пенсионно осигуряване

Надзорната дейност, която КФН, чрез Управление „Осигурителен надзор”, осъществява върху дейността на поднадзорните лица, се изразява в контрол за законосъобразност на дейността на ПОД, ФДПО и банките – попечители по КСО.

Надзорът се осъществява дистанционно и чрез проверки на място. Извършват се и документални проверки по жалби на осигурени лица и сигнали на ПОД.

А. Дистанционен надзор

Дистанционният контрол се осъществява на базата на финансовите отчети и справки за дейността на 9 ПОД, 28 ФДПО и 8 банки-попечители със следната периодичност на представяне:

- ежедневно – за дейността на ФДПО и банките-попечители;
- месечно, тримесечно и годишно – за дейността на ПОД и ФДПО.

Дистанционният контрол се осъществява в три основни направления – ежедневен контрол, периодичен контрол и мониторинг на интернет – страниците на ПОД.

Ежедневен контрол

На базата на ежедневно получаваните от ПОД и от банките-попечители справки за дейността на ФДПО, през първо тримесечие на 2014 г. са извършени над 1 730 ежедневни проверки на получената информация за дейността на ФДПО и банките - попечители относно законосъобразността на сключваните сделки с активите на пенсионните фондове, спазването на регламентираните в КСО количествени ограничения относно съотношението на инвестициите в отделни видове финансови инструменти спрямо активите на пенсионните фондове, притежаваните инвестиции в един емитент, начина на извършване на оценката на активите и правилното им отразяване от ПОД и по регистрите на банките - попечители.

Също така се извършва ежедневен контрол относно изменението на стойността на нетните активи, правилното отчисляване на инвестиционната такса и таксата от всяка

вноска във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и правилното определяне на броя дялове, съответстващ на постъпилите и изтеглени суми, и на стойността на един дял, както и оповестяването на информация за стойността на един дял по реда и в сроковете, предвидени в Наредба № 9 на КФН.

През периода са извършени 4 проверки за наличие на свързаност.

При осъществявания през първо тримесечие на 2014 г. дистанционен контрол са съставени 61 акта за установяване на административни нарушения на разпоредби на КСО, Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН и Наредба № 12 от 12.07.2006 г. на КФН.

Периодичен контрол

През периода са извършени 27 проверки на представените месечни и предварителни годишни финансови отчети и справки за дейността на всяко от деветте лицензирани ПОД и 84 проверки на представените месечни и предварителни годишни финансови отчети и справки за дейността на управляваните от пенсионните дружества ФДПО. В Общия наръчник за дистанционен надзор са определени нормативните и общите финансови показатели за дейността на ПОД и ФДПО, които се изчисляват и анализират при извършвания периодичен контрол. За всяко ПОД са установени равнищата на нормативно определените показатели - капиталова адекватност, ликвидност на ПОД и ФДПО, отчислена инвестиционна такса за ПОД от ДПФ и ДПФ по ПС, такса управление от осигурителните вноски на ДПФ и ДПФ по ПС, резерв за гарантиране на минималната доходност за ФДЗПО, чрез които се следи за законосъобразното осъществяване на дейността на ПОД. Същевременно са анализирани и общите финансови показатели, свързани с капитала, активите, приходите и разходите на ПОД, ръст на активите и участниците във ФДПО, инвестиции и доходност на пенсионните фондове.

Мониторинг на интернет – страниците на ПОД

През първо тримесечие на 2014 г. са извършени 27 ежемесечни проверки на електронните страници на ПОД във връзка със спазването на разпоредбите на КСО и Изискванията към съдържанието на рекламните и писмени информационни материали на пенсионните фондове и на пенсионноосигурителните дружества по чл. 123и, ал. 2, чл. 180, ал. 2 и чл. 249 във връзка с чл. 180, ал. 2 от КСО. При проверките не са констатирани съществени несъответствия или пропуски. В случай на установяване на някакви непълноти и неточности, те са отстранявани своевременно.

През периода 01.01.2014 г. – 31.03.2014 г. са изготвени 27 месечни и предварителни годишни аналитични доклади за дейността на всяко ПОД и управляваните от него ФДПО, както и 3 обобщени аналитични доклада.

Б. Проверки на място

През периода 01.01.2014 г. до 31.03.2013 г. са открити две общи проверки и три тематични проверки на пенсионноосигурителни дружества. До края на отчетния период са завършени една обща проверка и трите тематични проверки.

Откритите през отчетния период общи проверки са за спазване разпоредбите на КСО и действащите подзаконовни нормативни актове по допълнителното пенсионно осигуряване, а също така и на Закона за мерките срещу изпирането на пари.

Общите проверки обхващат всички основни дейности на пенсионноосигурителните дружества, а по отношение на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване общите проверки обхващат: инвестиционните политики и организацията на дейността по управление на активите и управлението на риска; проверка на активите, инвестициите, вземанията и задълженията; договорните отношения с осигурени лица и пенсионери, както и задълженията и плащанията към осигурени лица и пенсионери.

Във връзка с извършената обща проверка на място е изготвен и връчен констативен протокол, с който са дадени общо 14 препоръки за подобряване на дейността на пенсионноосигурителното дружество. Преобладаващият брой препоръки са по отношение на инвестициите и инвестиционната дейност и дейността на служба вътрешен контрол. По

време на извършената обща проверка са съставени и връчени 6 акта за установяване на административни нарушения на КСО и Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН.

Откритите през тримесечието тематични проверки на място обхващат отделни направления от дейността на пенсионноосигурителните дружества.

Две от извършените тематични проверки са за спазване разпоредбите на КСО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му по отношение финансово състояние, инвестиции, вземания и задължения на пенсионноосигурителното дружество и управляваните от него ФДПО. Проверките са приключени с изготвени констативни протоколи, с които са дадени общо 16 препоръки за подобряване на дейността. Във връзка с констатирани нарушения при една от тематичните проверки са съставени 2 акта за установяване на нарушения на КСО.

През отчетното тримесечие е завършена и тематична проверка на място за привеждане дейността на пенсионноосигурително дружество в съответствие с изискванията на Наредба № 47 от 11.07.2012 г. на КФН завърши в срок. При проверката не са установени нарушения и изготвения констативен протокол е връчен на контролираното лице.

В началото на отчетния период е връчен констативен протокол за приключила в края на 2013 г. обща проверка на пенсионноосигурително дружество. Дадени са 25 препоръки за подобряване на дейността и са съставени 6 акта за установяване на нарушения на КСО.

В. Административно-наказателни производства и принудителни административни мерки

През периода от 01.01.2014 г. до 31.03.2014 г. в Управление „Осигурителен надзор“ са съставени 75 акта за установяване на административни нарушения по допълнително пенсионно осигуряване. С тях са установени нарушения на разпоредби на Кодекса за социално осигуряване, на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, на Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН и на Наредба № 12 от 10.12.2003 г.

Във връзка с образуваните административнонаказателни производства от служители на дирекция „Осигурителен надзор“ са изготвяни проектите на издадените през отчетния период наказателни постановления. През периода са издадени 76 наказателни постановления. Пред съда са обжалвани 67 от издадените наказателни постановления, 9 не са обжалвани и са влезли в законна сила. Постъпилите жалби по административнонаказателните преписки са окомплектовани с всички необходими документи и събрани доказателства. Изготвени са становища по всяка постъпила жалба, както и проекти на писма за изпращане на преписките на компетентния районен съд.

От служител на дирекция „Осигурителен надзор“ текущо се въвежда подлежащата на вписване информация в системата АУАН на Data Warehouse.

Ежемесечно са изготвяни справки за влезлите в законна сила през съответния месец наказателни постановления, издадени от заместник-председателя, ръководещ управление „Осигурителен надзор“. Справките са представяни на отдел „Финансово-счетоводен“ към дирекция „Финансово-стопански дейности“ за текущо начисляване на възникналите вземания. Във връзка с влезлите в сила наказателни постановления своевременно са предприемани действия за събиране на сумите по наложените глоби и санкции, като са изпращани писма до задължените лица за доброволно плащане.

През периода от 01.01.2014 г. до 31.03.2014 г. са приложени 3 принудителни административни мерки спрямо пенсионноосигурителни дружества. С приложените принудителни мерки пенсионноосигурителни дружества са задължени да приемат за разглеждане, подадени от осигурени лица заявления за промяна на участие.

Приложените принудителни административни мерки не са обжалвани и са изпълнени в определените срокове.

Г. Проверки по жалби и сигнали

В Управление „Осигурителен надзор“ през периода 01.01.2014 г. до 31.03.2014 г. са постъпили 28 броя жалби, изпратени в КФН от осигурени лица, свързани с допълнителното пенсионно осигуряване и 22 сигнала от пенсионноосигурителни дружества.

По постъпилите жалби и сигнали от служители в дирекция „Осигурителен надзор“ са изготвяни писма, с които са изискани обяснения и документи, с цел установяване на конкретни факти и обстоятелства. Извършени са проверки по получените в КФН документи и в срок са изготвени становища по всяка от жалбите. В становищата подробно са анализирани установените факти и са направени изводи относно съответствието на действията на контролираните лица с нормативните изисквания. В становищата е направена преценка и за основателността на оплакванията. В случаите, когато при проверката по документи е формирано основателно съмнение за извършено престъпление са изготвяни и изпращани до органите на прокуратурата сигнали за извършване на проверки по компетентност. През периода са изготвени и изпратени до районни прокуратури в страната четири сигнала за извършване на проверки по компетентност.

От служители на дирекция „Осигурителен надзор“ своевременно са извършвани проверки по документи и по получените сигнали от пенсионноосигурителни дружества. При необходимост са изисквани допълнителни документи, с оглед изясняване на фактите и извършване на преценка за законосъобразността на действията.

Във връзка с проверки по сигнали, при които е установено, че пенсионноосигурителни дружества неоснователно са отказали да приемат заявления за промяна на участие, подадени от осигурени лица са приложени три принудителни административни мерки.

И през отчетното тримесечие жалбите на осигурени лица и сигналите на ПОД са основно във връзка с промяната на участие и прехвърляне на средствата на лицата от един в друг фонд за допълнително пенсионно осигуряване.

Конкретни данни за постъпилите жалби от осигурени лица, сигнали и запитвания от ПОД, съставени актове за установяване на административни нарушения, издадени наказателни постановления и производства по прилагане на принудителни административни мерки са представени в справка:

№ по ред	Вид	бр./лв.
1.	Постъпили жалби	28 бр.
2.	Постъпили сигнали	22 бр.
3.	Съставени АУАН	75 бр.
4.	Издадени НП	76 бр.
5.	Обжалвани НП	67 бр.
6.	Приложени ПАМ	3 бр.

IV. Други текущи дейности, свързани с допълнителното пенсионно осигуряване

A. Информационна дейност

През отчетния период са обобщени и публикувани на Интернет страницата на КФН:

1. предварителните резултати от дейността по допълнително пенсионно осигуряване за 2013 г.;

2. постигнатите инвестиционни резултати при управление на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване за периода 2009 г. – 2013 г. (доходност, стандартно отклонение, коефициент на Шарп);

3. данни за осигурените лица и натрупани средства във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване към 31.12.2013 г. по пол и възраст;

4. резултатите от промяна на участието и прехвърляне на средства на осигурени лица от един пенсионен фонд в друг за четвъртото тримесечие и за 2013 г.

През тримесечието са изчислени и обявени данни за доходността на годишна база на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване, постигната за 24 – месечния период, изтичащ на 30.12.2013 г.

Б. Участие в работата и сътрудничество с международни и европейски органи. Обмен на опит.

През отчетния период продължи дейността по сътрудничество между КФН (в частност - представители от Управление “Осигурителен надзор”) и различни международни и европейски органи в областта на допълнителното пенсионно осигуряване.

Продължи текущото участие на служители от Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” в работата на Комитета по пенсионно осигуряване в професионални схеми, чрез участие в заседанието му на 19 – 20.02.2014 г., както и чрез подготовката на отговори по постъпили искания за информация, въпросници и преглед на изготвяните доклади и проекти.

През отчетния период служители от Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” участваха и в изготвянето на пакет от статистически данни и анализ за дейността на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми във връзка с пролетния доклад за финансова стабилност на ЕЮРА.

В. Участие в работни групи

Представители на Дирекция “Регулаторни режими на осигурителния надзор” участват в следните междуведомствени работни групи:

- РГ № 13 “Социална политика и заетост” с водеща институция Министерство на труда и социалната политика;
- РГ № 26 “Финансови услуги” с водеща институция Министерство на финансите;
- Работната група за координация на системите за социална сигурност и професионалните схеми с водеща институция Министерство на труда и социалната политика.

Представител на управлението взе участие в проведеното на 17.02.2014 г. съгласно изискванията на Инструкция №1/21.02.2006 г. служебно разпределение на лицата, избрали фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване.

Представители на Управление „Осигурителен надзор” взеха участие в работна група по заповед №12 от 15.01.2014 г. във връзка с разработване и внедряване на информационна система – нов електронен регистър и картотека за поднадзорните лица на КФН.

Представители на Управление „Осигурителен надзор” взеха участие в работна група по заповед №355 от 12.12.2013 г. за извършване на анализ на измененията в Директива 2003/41/ЕО относно дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване, приети с Директива 2013/14¹.

Представители на дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” участваха в дейността на работната група за изготвяне на отговори по получени въпроси за прилагането на Регламент № 648/2012/ЕС относно извън борсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на трансакции (EMIR), създадена със заповед № 42/07.02.2014 г.

Г. Срещи с поднадзорните лица, други организации и органи, както и организиране или участие в публични и образователни инициативи

---

¹ Директива 2013/14/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. за изменение на Директива 2003/41/ЕО относно дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване, Директива 2009/65/ЕО относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) и Директива 2011/61/ЕС относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, по отношение на предоверяването на кредитни рейтинги

През отчетното тримесечие служители от управлението проведоха няколко срещи с представители на пенсионноосигурителни дружества във връзка с конкретни казуси. Срещи се провеждат и при приключили проверки с управляващите и представляващи на проверените пенсионноосигурителни дружества, които се запознават с констатираните нарушения, проблеми и слабости, както и с дадените препоръки за подобряване на дейността им и недопускането на нови нарушения.

Д. Отговори на въпроси, изготвяне на указания, становища, въпросници, анкети, брошури, проучвания на обществените нагласи и други

Текущо в управлението постъпват редица уведомления, запитвания, искания за изразяване на становище или предложения от ПОД, граждани или други държавни органи, които се проучват и анализират. В съответствие с естеството на въпросите те се разглеждат, както самостоятелно от компетентната дирекция в Управление “Осигурителен надзор”, така и съвместно от двете дирекции или в сътрудничество с други звена от КФН. С оглед на поставените задачи се изготвят становища и/или отговори по всяка отделна преписка.

От дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” бе оказано съдействие на Министерството на финансите при формирането на позицията му по проекта на регламент относно документите с ключова информация за инвеститорите по отношение на пакетите инвестиционни продукти на дребно (PRIPs).

В дирекцията са изготвени отговори на поставени от Европейската комисия въпроси във връзка с Директива 79/7/ЕИО на Съвета по повод предварително проучване за наличието на основания на пол различия на пенсиите във втори стълб на българската пенсионноосигурителна система, произтичащо от използване на различни таблици за смъртност при изчисляване на пенсионните плащания.

Е. Водене на регистрите на КФН

Експерти от Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” текущо анализират и проверяват предоставяната от поднадзорните лица информация във връзка с изготвянето на разпореждания за вписване на нормативно установените обстоятелства във водените от КФН публични регистри: на пенсионноосигурителните дружества и управляваните от тях пенсионни фондове, на професионалните схеми и на осигурителните посредници. Едновременно с това експерти от Управление “Осигурителен надзор”, дирекция “Осигурителен надзор”, текущо следят информацията за влизането в сила на издадените от заместник – председателя наказателни постановления и заповеди за приложени принудителни административни мерки. В резултат, през отчетното тримесечие са изготвени общо 78 броя разпореждания за вписване на съответните обстоятелства във водените от Комисията за финансов надзор публични регистри.

Ж. Приходи на КФН

В съответствие с действащите вътрешни правила за организацията и отчетността на собствените приходи на КФН експерти от Управление “Осигурителен надзор”, Дирекция “Осигурителен надзор”, осъществяват текущ контрол и предприемат действия за събиране на дължимите суми по влезлите в законна сила наказателни постановления и такси за осъществяване на общ финансов надзор. Към 31.03.2014 г. не са отчетени просрочени вземания.